

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

5. juli 2021

UKA2021/033

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Aatsitassanut inatsisip¹ allangortinneqarnissaanut siunnersuummik UKA2022-mi saqqummiussinissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut, taamaalilluni inatsimmi § 1, imm. 2 ima oqaasertalerneqassalluni: "Ingerlatanik inatsimmut ilaasunik suliarinninnermi isumannaallisaaneq, peqqissuseq, avatangiisit, pisuussutiniq atorluaaneq kiisalu inuiaqatigiinnut akornutaanngitsumik ingerlatat suliarineqarnissaat kiisalu pissutsini assigiinngitsuni nunat tamat pitsaanerpaamik ileqqorissaartarnerat akuerisaasut qulakkeerneqarnissaat Inatsisartut inatsisaatigut anguniarneqarpoq". § 83-mi oqaasertaliusaaq "nunat tamat ileqqorisartagaat pitsaasut" aamma "nunat tamat pitsaanerpaamik ileqqorisartagaat, Kalaallit Nunaanni pissutsinut naleqqussagaq"-mut aamma allangortinneqassaaq. Taamattaq misissueqqaarnissanut qinnuteqaatinik paasissutissanik Naalakkersuisut tamanut saqqummiussisalernissaannik inatsimmi aalajangersagaliisoqassaaq, taamaaliornikkut piffinni innuttaasut soqutigisaqartullu allat, sapinngisamik siusinnerpaamik taamatut suliaqartoqarnissaanik ilisimasaqalersinnaaqqullugit.

(Inatsisartunut Ilaasortaq Mariane Paviasen, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut:

Oqartoqartarpoq nunarsuarmi pitsaanerpaamik aatsitassat pillugit inatsiseqartugut, tamanna misilittakkat aallaavigalugit eqqortuunngitsoq

¹ Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 7, 7. december 2009-imeersoq, kingusinnerusukkat allangortinneqartoq.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

ilisimaaralugu Matumuunnakkut aatsitassanut ikummatissanullu inatsip Naalakkersuisut UKA-2022-mi allannguutissanut siunnersuumik saqqummiusseqqullugit aalajangiiffigisassatut siunnersuumik qaqitsuvunga neriullunga pitsaanerpaamik inatsiseqalernissarput aatsitassarsiorniat minnerunngitsumillu innuttaasut eqqarsaatigalugit.

Ullumikkut inatsimmi ima allaqqasoqarpoq:

“§1 Imm. 2. Inatsisartut inatsisaatigut anguniagaassaaq suliniutit inatsimmut ilagitinneqartut isumannaallisaaneq, peqqissuseq, avatangiisit, pisuussutinik atuinermi inuiaqatigiinnilu piujuartitsineq eqqarsaatigalugit naammassiniarneqartassasut aamma pissutsinut nallersuunneqarsinnaasunut naleqquttumik naapertuuttumillu nunani tamalaani akuerisaasumik pitsaasumik ingerlatseriaatsit malillugit.”

Inatsimmi atuuttumi § 1, imm. 2-mi ingerlatat illersorneqarsinnaasumik ingerlaneqarnissaat anguniarneqassasoq atuarneqarsinnaavoq. Tassuunakkullu ingerlatsinerup illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarnissaata inatsimmi atuarneqarsinnaannngortinneratigut, aatsitassarsiornermik ingerlatsisunut erseqqissumik oqariartortoqarnissaa kissaatigaara.

Tusaasinnaavarsilu oqaatsit; “Eqqarsaatigalugit naammassiniarneqartassasut aammalu nunani tamalaanni akuerisaasumik pitsaasumik ingerlatseriaatsit malillugit” atorneqarput. Siunnersuutigaara inatsit taanna allanngortinneqassasoq oqaatsit atorneqartut Eqqarsaatigiinnarnagit naammassiniaannarnagit pinngitsooratik peqqissutsip akornuserneqanginnissaa, piujuartitsinerlu aallaavigalugit aatsitassarsiorneq ingerlanneqartassasoq, inatsimmi qularnaatsumik allassimasunngortinneqassasoq.

Nunani tamalaanni akuerisaasumik pitsaasumik ingerlatseriaatsit malillugit inatsimmi ilanngullugu allanngortinneqartariaqarpoq, oqaaseqatigiit taakku

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

atorneqarneri paatsuunganarput, kiammi aalajangissavaa nunarsuarmi aatsitassarsioriaaseq sorleq nunatsinnut atussallugu pitsaanerpaajunersoq?

Isumaqarpunga oqaatsit taakku kimit qanoq paasineqarneri apeqqutaaginnartooq taannalu inatsimmi allanngortittariaqartoq, aatsitassarsiorniartut namminneerlutik nunarsuarmi pitsaanerusorisatik atorniaanarsinnaaneranik, immaqa imminnut akikinnerpaaq atorniarneqarsinaasuutissinnavaat, imaluunniit aatsitassanut naalakkersuisuusartut taarserartartut akornanni paasinnineq apeqqutaaginnartussaasuusorinarpoq, taammaammat pisariaqavippoq ersarissunik nunatsinni aatsitassarsiorniarluni periusereqqusat allassimasunngorlugit inatsiseqalernissarput siunissami nalorninaatsumik aatsitassarsiornianut minnerunngitsumillu innuttaasunut toqqissisimanartumik inatsiseqarnissarput pisariaqavimmat.

Aatsitassarsiornermut inatsimmut nassuiaatini "Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermik ingerlataqarnerup aquneqarnera ingerlanneqarneralu maannamut sammisami nunat tamat iliortarnerat pitsaanerpaaq malillugu ingerlanneqassasoq" atuarneqarsinnaavoq. Taammaammat inatsisip oqaasertaa inatsimmut siunertarineqartumut naapertuuttunngorlugu aaqqigallerneqarnissaa naapertuutissasoq isumaqarpunga. Tassa "nunat tamat pitsaasumik iliortarnerat" naammagiinnarnagu, "nunat tamat iliortarnerat pitsaanerpaaq, Kalaallit Nunaanni pissutsinut naleqqussagaq", aqutsinermi tunngavigineqarluni. Immaqa tamanna takussutissaannarmik allannguinertut oqaatigineqarsinnaagaluarpoq, "nunammi tamat iliortarnerat pitsaanerpaaq" taaneqareersutut nassuiaatineereermat, pingaaruteqarpoq nunat tamat iliortarnerat pitsaanerpaaq atorneqassasoq, taamaattorli taakku piffinnut ataasiakkaanut naleqqussarneqassasut, ingerlariuseq soorlu immaqa Afrikami atorneqartoq aallaaviginagu.

Nunarput inooriaaserpullu allanut sanillersuukkuminaatsorujussuuvoq, nunatsinnut naleqquttutut malillugit aatsitassanut inatsimmi aatsitassarsioriaaseqartoqartariaqarpoq, inooriaaserput nunatta, imartattalu

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

tunniussinnaasaanik annertuumik aallaaveqarluta sinerissami inooriaaseqarnerput akornuserneqaqqunagu. Taamaamat nunani tamalaanni akuerisaasumik oqaatsit ersarissumik killiliussanik periarfissanillu allassimasuutigilissagipput suliaqiissutigaaara.

TaamatuttaaQ neriuutigaaara misissueqqaarnerit qinnuteqaatigineqarnerini tusarniaasarnerit ullumikkumut sanilliullugit ersarinnerujussuanngortittariaqartut piunasaqaataalersillugit.

Piffinni innuttaasut soqutigisaqartullu assigiinngitsut, tassani assersuutigalugu NGO-t ilanngullugit, sapinngisamik siusissukkut misissueqqaarnernik ingerlatsisoqarsinnaaneranik ilisimasaqalernissaat pingaartutut isigaara, taamaaliornikkut paasissutissat attuumassuteqartut ilisimasallu katersorlugit allartinneqarsinnaaqqullugit kiisalu piffimmut kinguneqaataasinnaasut isumaliutigineqalereeqqullugit. Taamaamat Naalakkersuisut ingerlaavartumik misissueqqaarnissanik ingerlatsinissamut qinnuteqaatinut paasissutissanik tamanut takusassanngortitsisarnissaat naapertuuttutut isigaara.

Naggataagut oqaatigisariaqarpara aatsitassarsiorniarneq tikilluaqqullugu, kisianni innuttaasunut, avatangiisinut innuussutissarsiuteqartunut nunatsinni pioreersunut ineriartortussanut akornusiinngitsumik ingerlatsineq anguneqarsinnaasariaqartoq, taamatut oqaaseqarlunga Aatsitassanut Inatsimmut allannguutigiumasakka saqqummiuppakka.

Qujanaq.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Inatsisip allangortinnissaa, nutserinerit tusarniaanerillu, A/C fuldmægtigip suliaatut atorfillip ukiup ataatsip naammassisinnaasaasa annertussusaanik naleqassasoq.

Siunnersuummi ataavartumik misissueqqaarnernut qinnuteqaatit ataavartumik inuiaqatigiinnut saqqummiunneqartalernissaannik piumasaqaat aningaasaliissutaareersut iluanni atorfilittanit kivinneqarsinnaassaaq.

Namminersortunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai.

Soqanngilaq.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq.